

[Raportin tekijätiedot]

Innehåll

Tvåspråkighetsprogram	1
Inledning.....	1
1 Dimensioner	2
2 Uppföljning	5
3 Lagstiftning	6

Inledning

Östra Nylands välfärdsområde är ett av de sju tvåspråkiga välfärdsområdena. Totalt finns det 21 välfärdsområden i Finland. Social- och hälsovården ska inom ett tvåspråkigt välfärdsområde ordnas på svenska och finska så att klienten får dessa tjänster på sitt modersmål, det vill säga på svenska eller finska.

Med tanke på tillgodoseendet av rättigheterna för en klient inom social- och hälsovården har språket stor betydelse. Rätten och möjligheten att använda sitt eget språk är en förutsättning för att kundens rättigheter ska kunna tillgodoses.

Målet/syftet med språkprogrammet är att främja förverkligandet av välfärdsområdets värden. Programmet har två huvudsakliga målgrupper: välfärdsområdets kunder och personal. Östra Nylands räddningsverk har en egen, 15.6.2022 godkänd språkplan, som stöder välfärdsområdets tvåspråkighetsprogram.

Den vård och service som klienterna får sker på deras eget språk, varvid klient- och patientsäkerheten kan garanteras bättre. Möjligheten att använda sitt eget språk inverkar också på vårdens kvalitet och på hurdan erfarenhet klienten får av social- och hälsovårdsservicen.

Genom språkprogrammet informeras personalen om tvåspråkighetens betydelse för förverkligandet av en tjänst och dess kvalitet för klienten, och personalen uppmuntras att utveckla sina språkkunskaper.

Nationalspråksnämnden för välfärdsområdet har i uppgift att årligen lämna en berättelse till välfärdsområdesstyrelsen om hur tjänsterna på minoritetens språk har tillgodosetts inom välfärdsområdet. Dessutom utreder, bedömer och fastställer nämnden behovet av välfärdsområdets tjänster på minoritetsspråk samt följer upp tillgängligheten och kvaliteten på dessa tjänster. Nämnden kan för välfärdsområdesstyrelsen lägga fram förslag till åtgärder för att utveckla tjänsterna och servicekedjorna för den språkliga minoriteten samt för personalens språkkunskapskrav och för att utveckla språkkunskaperna.

Östra Nylands välfärdsområde har även ett internt nätverk, som följer upp och ansvarar för olika svenskspråkiga funktioner inom välfärdsområdet.

Tvåspråkighetsprogrammet är i kraft tills vidare.

1 Dimensioner

Språkprogrammet är indelat i tre dimensioner. Utgående från dessa dimensioner utvärderas de språkliga målen, förverkligandet av dessa och de nödvändiga åtgärderna. Under varje dimension delas innehållet in i målsättning – åtgärder.

1.1 Kunden

Målsättning	Åtgärder	Mätare	Ansvarsperson /-organ
Patienten vårdas och kunden får service på sitt modersmål	Chefen uppmuntrar personalen att använda de båda inhemska språken, särskilt i patient- och kundkontakter Språkutbildning ordnas på arbetstid.	Enkät till patienter/kunder (NPS, fick du service på ditt modersmål?)	Chefer, HR
Alla skriftliga patientanvisningar finns att tillgå på svenska och finska samtidigt	Alla patientanvisningar översätts till båda språken	Anvisningarna finns att få på båda språken, ja/nej	”Skribenten”
Patienten/kunden får epikriser och polikliniktexter på sitt modersmål	De handlingar som sänds till patienten/kunden översätts till/ skrivs på patientens/kundens modersmål	Handlingarna har sänts på patientens/kundens modersmål, ja/nej	”Skribenten”, sändaren
Välfärdsområdets webbsidor, broschyrer och övrig kommunikation tillhandahålls på båda språken	Allt informationsmaterial översätts till båda språken	Kommunikationen sker på båda språken, ja/nej	VFO:s kommunikation

1.2 Personalen

Målsättning	Åtgärder	Mätare	Ansvarsperson /-organ
Personalen betjänar klienten/patienten på hans modersmål (finska/svenska)	Språkkunskaper beaktas i samband med rekryteringen. Språkambassadören främjar språkanvändningen bland personalen.	Kundenkät	Chefer
Personalen har möjlighet att utveckla sina språkkunskaper på arbetstid	Chefen ser till att de anställda har möjlighet att delta i språkkurser vid behov. Utbudet av språkkurser är tillräckligt och motsvarar till sitt innehåll personalens behov.	Antalet kurser och deltagare	Chefer, HR
Personalens språkkunskaper och användning av de båda inhemska språken syns i lönesättningen och i språkflaggor	Språkbrukstillägg beviljas till personal som betjänar kunder på de båda språken.	Beviljade språksbrukstillägg, mängd	Chefer, HR
Personalen har möjlighet till fortbildning på svenska	Utbudet beaktas årligen vid planering av utbildning. Samarbetet med yrkesutbildningsanstalter och enheter för fortbildning är fortlöpande och resultatinkänt	Antalet deltagare	HR, utvecklingsenheten, chefer

1.3 Ekonomi och förvaltning

Målsättning	Åtgärder	Mätare	Ansvarsperson /-organ
Vid anskaffning av köptjänster krävs att dessa tjänster ges på båda språken	I anbudsbegäran och avtal ställs villkoret att de tjänster som vfo köper ges på båda språken	Dokumentet innehåller språkvillkor, ja/nej	Upphandlingens ägare
Alla enheter reserverar medel i budgeten för att upprätthålla och utveckla en god språklig service	Tillräckliga resurser reserveras för översättningsarbete, språktillägg, språkutbildning samt tvåspråkig information	Budgeten innehåller ett anslag, ja/nej	Budgetansvarige
Förvaltningsstadgan innehåller tillräckliga stadganden om språkliga rättigheter i vfo:s verksamhet, personalens språkkrav samt kommunikation	Förvaltningsstadgan uppdateras vid behov	Förvaltningsstadgan uppdaterad, ja/nej	Förvaltnings-tjänsterna

2 Uppföljning

Väl-färdsområdesstyrelsen och nämnderna följer inom sina respektive verksamhetsområden hur de språkliga rättigheterna förverkligas. Nämnderna rapporterar årligen uppföljningsresultatet till väl-färdsområdesstyrelsen. Väl-färdsområdesstyrelsen rapporterar till väl-färdsområdesfullmäktige. Väl-färdsområdesstyrelsen ger närmare anvisningar om rapporteringen. (väl-färdsområdets stadga 74 § Uppföljning och rapportering av hur de språkliga rättigheterna förverkligas)

Utöver de uppgifter som föreskrivs i lagen om väl-färdsområden har nationalspråksnämnden till uppgift att

1. årligen lämna en berättelse till väl-färdsområdesstyrelsen om hur tjänsterna på minoritetens språk har genomförts inom väl-färdsområdet,
2. utreda, bedöma och utlåta sig om hur väl-färdsområdesfullmäktiges beslut påverkar förverkligandet av språkliga rättigheter i praktiken,
3. utreda, bedöma och fastställa behovet av väl-färdsområdets tjänster på minoritetsspråk samt följa upp tillgängligheten och kvaliteten på dessa tjänster,
4. lägga fram förslag för väl-färdsområdesstyrelsen om åtgärder för att utveckla tjänster och tjänstekedjor för den språkliga minoriteten samt om personalens språkkrav och för utvecklingen av språkkunskaper,
5. lägga fram förslag till innehållet i avtalet om samarbete och arbetsfördelning mellan de tvåspråkiga väl-färdsområdena som avses i 39 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård, ge ett utlåtande om avtalet till väl-färdsområdesfullmäktige samt följa upp hur avtalet genomförs.

(väl-färdsområdets stadga 28 § Nationalspråksnämnden)

3 Lagstiftning

Lagstiftning om tvåspråkighet

- Enligt grundlagen (731/1999) är Finlands nationalspråk finska och svenska.
- Enligt § 5 i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021) ska social- och hälsovården i tvåspråkiga välfärdsområdets område ordnas på både finska och svenska så att kunderna blir betjänade på det språk de väljer, antingen finska eller svenska.
- Enligt språklagen (423/2003) har var och en rätt att använda sitt modersmål, antingen finska eller svenska, och att bli betjänad på detta språk när hen sköter sina ärenden hos en myndighet.
- Enligt § 4 i socialvårdslagen (1301/2014) förutsätts att välfärdsområdet beaktar klientens språkliga bakgrund när det överväger och granskar verksamhetssätt och lösningar inom socialvården.

Välfärdsområdets lagstadgade dokument som ska beakta språkliga rättigheter:

- Förvaltningsstadga - 95 § lag om välfärdsområden
- Välfärdsområdets strategi - 41 § lag om välfärdsområden
- Servicestrategi - 11 § lag om ordnande av social- och hälsovård

Dessutom: Språkplan för Östra Nylands räddningsverk (länk)